forum for
natur og
friluftsliv
TROMS

NVE
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

14. november 2013

Høringsuttalelse til Kobbryggelva kraftverk i Bardu kommune

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Troms er kjent med at NVE har mottatt søknad om å bygge Kobbryggelva Kraftverk i Bardu kommune. Vi takker for innvilgning av utsatt frist i saken og ønsker herved å komme med innspill.

Generelle merknader

FNF Troms ønsker først å påpeke det store presset på vannressursene i fylket. Per i dag ligger over 70 søknader i Troms inne hos NVE. Av tidligere vannkraftsaker i fylket er 80 gitt konsesjon, kun 15 er avslått. FNF Troms registrer det store antallet utbyggingssaker med bekymring da vi ser at viktige natur- og friluftsverdier ofte blir skadelidende. Dagens situasjon er i stor grad preget av en planløs småkraftutbygging hvor landskap, biologisk mangfold, naturkvaliteter, folkehelse og opplevelseskvaliteter forringes. Tempoet er også av en karakter som utfordrer reelle og gode medvirkningsprosesser, samt går ut over kunnskapsgrunnlaget. Vi ønsker likevel å trekke fram det positive i at NVE i større grad begynner å behandle flere småkraftsaker samlet, samt at verdiene til landskap og friluftsliv er trukket fram som hovedargumentasjon i avslag i fylket, for eksempel i Nordreisa i april i år. Vi håper at nettopp landskap, natur og friluftsliv tillegges ytterligere vekt i tiden framover.

Behovet for kraft

Både Norge og Nord-Norge har overskudd på kraft. Nordland har et overskudd på hele 40 %, og kraftoverskuddet vil øke ytterligere de neste årene. FNF Troms mener at det ikke er en "hastesak" å skulle bygge ned mer av det som er blant de største mangelvarene i Norge og Europa i dag, nemlig urørt natur. FNF Troms er opptatt av en klimavennlig politikk som i større grad tar høyde for tiltak som energisparing og energieffektivisering. Det finnes et stort potensial for å frigjøre mer miljøvennlig energi fremfor ny kraftproduksjon på bekostning av norsk natur. I den grad nye fornybarprosjekter må bygges ut ser vi at dette gjøres helhetlig og at de minst konfliktfylte områdene vurderes på et solid kunnskapsgrunnlag. Vi etterspør også et kunnskapsgrunnlag som viser at den nye produserte fornybare energien faktisk erstatter fossil energi og ikke kun blir et supplement.

Kobbryggelva

Kobbryggelva renner fra Kobbryggdalen via Sætervatnene, også kalt Kobbryggvatnene, og ut i Barduelva. Elva har i seg selv opplevelseskvaliteter, men renner gjennom Forsvarets øvingsområde og det søkte prosjektet ligger i sin helhet innenfor disse grensene. Området er i så måte båndlagt,

FNF Troms, c/o Bioforsk Nord Holt, Pb. 2284, 9269 Tromsø
Tlf: 4141 7339 E-post: troms@fnf-nett.no Internett: www.fnf-nett.no/troms

FNF Troms er et samarbeidsforum for 13 natur- og friluftsorganisasjoner i Troms som til sammen representerer rundt 15000 medlemmer. Medlemsorganisasjoner: Troms Turlag, Harstad Turlag, Norges Turmarsjforbund Troms, Naturvernforbundet i Troms, 4H Troms, KFUK-KFUM-speiderne Troms, Troms Fylkeskystlag, Troms Orienteringskrets, Norges Jeger- og Fiskerforbund Troms, Nord-Troms Krets av Norges Speiderforbund, Framtiden i våre hender Tromsø, Nord-Norsk Botanisk forening, Tromsø Casting og Fluefiskeforening.

har en rekke restriksjoner og reguleringer og er stengt for allmenn ferdsel. Dette gjør området lite aktuelt til friluftsliv, rekreasjon og fiske, noe også Bardu JFF har bekreftet. Barduelvas Venner finner også tiltaket lite konfliktfylt og ser ikke at dette påvirker Barduelva på noen måte. I tillegg til restriksjonene er området allerede sterkt preget av slitasje, utbygging og eksisterende veier grunnet den militære virksomheten. Dette reduserer også attraktiviteten som friluftsområde.

Hva gjelder biologisk mangfold og naturtyper har ikke FNF Troms fått ny informasjon utover hva som framkommer av søknaden og de miljøfaglige utredningene, og vi ser at verdien av lav. Tiltaket kommer heller ikke i konflikt med INON-områder. Vi vil likevel trekke fram at den berørte strekningen har karakteristiske sva- og fossepartier som framstår som attraktive landskapselement. En utbygging vil også medføre nedsatt produksjonsevne i den berørte delen av vassdraget, selv om det viktigste området for produksjon befinner seg nedstrøms prosjektområdet. Området nedstrøms vil kunne få litt vannfluktuasjoner grunnet start og stopp i vannføringen og ved en eventuell utbygging bør disse søkes å gjøres så små som mulig.

FNF Troms mener at minstevannsføring bør pålegges også om vinteren ved en eventuell utbygging. I den anledning bør i alle fall 5-persentil sommer og vinter legges til grunn. Dette er nødvendig for å sikre et best mulig økologisk miljø i vassdraget, samt livsmiljøene til vannlevende arter, trass utbygging. Anleggsarbeidet må gjøres skånsomt og til minst mulig skade for vegetasjon, berggrunn, landskap, akvatisk miljø m.m. Deponi av masser må håndteres på en forsvarlig måte, lagres på allerede sterkt påvirkede arealer og gjerne utnyttes av Forsvaret slik det stod som et alternativ i søknaden. Det bør også settes opp rugeholker for fossekall i tilknytning til bergskrentene på midtre del av den utbygde elvestrekningen. Dersom alternativ 2 blir aktuelt må rikmyra på østsiden ivaretas ved utbygging av ny vei.

Samlet belastning
FNF Troms minner om at NVE må vurdere samlet belastning i henhold til naturmangfoldloven. Bardu er allerede sterkt berørt av kraftutbygging, dette gjelder særlig oppdemmingen av Altevatn og påvirkningen dette har på blant annet Barduelva. I Rapporten om «Revisjon av gamle kraftkonsesjoner» er den økologiske tilstanden registrert som dårlig i Barduelva, og kraftverket har høy prioritet for revisjon. Vi minner også om Bardufoss kraftverk i Barduelva. Av småkraftverk er det to prosjekter konsesjonsgitt (Ditti og Krokstadelva), samt at to er avslått (Lappskardelva og Stallojåkka). Per i dag ligger det hele 7 småkraftverksøknader i Bardu hos NVE, i tillegg til Kobbryggelva. Dette er et betydelig antall, særlig med tanke på hvordan mye av vassdragsnaturen i Bardu har fått kjent på vannkraftreguleringene allerede. Vi mener at disse prosjektene best kunne bli behandlet i en pakkeløsning slik at fikk et bedre grunnlag for å sammenligne konfliktnivå, samt å få gode, helhetlige utredninger på tema som friluftsliv, landskap m.m. Eksisterende kraftverk, søkte kraftverk og andre eksisterende inngrep må tas i betraktning når vedtaket fattes.

Konklusjon
FNF Troms understreker at det er stort press på vassdragsnaturen i fylket og at tempoet er av en utfordrende karakter. Vi viser til at det er et stort overskudd på kraft i Nord-Norge, men at dersom ny fornybar utbygging skal forekomme må de minst konfliktfylte prosjektene velges. Ut fra hva FNF kan se virker Kobbryggelva i Bardu som et lite konfliktfullt prosjekt som finner sted i et båndlag, militært område med stor grad av eksisterende inngrep, samt med lav verdi hva gjelder biologisk mangfold og naturtyper. En utbygging må likevel utføres skånsomt og minstevannsføring i form av 5-persentil sommer og vinter, bør pålegges. Bardu er allerede sterkt preget av kraftutbygging og samlet belastning må tillegges vekt.

For Forum for Natur og Friluftsliv Troms
Eivind Høstmark Borge
Fylkeskoordinator

Kopi:
Fylkesmannen i Troms
Troms Fylkeskommune
Bardu kommune